

Firmy: Kauzy, kterých by se nový zákon mohl dotknout

Druhá kauza Davida Ratha
Kromě Ratha či manželů Kottových jsou za nezákonné ovlivňování zakázek při výstavbě nemocnic obviněny i firmy. Je jich celkem osm a je mezi nimi i největší česká stavební společnost Metrostav.

Agrotec
Tentokrát jde o manipulování zakázek České pošty na stavební práce a dodávky náhradních dílů a pneumatik pro auta. Mezi podezřelými je i firma Agrotec Andreje Babiše. Vinu odmítá.

Kauza Tesco SW
Kauza známá podezřením z uniklých informací kolem policejního prezidenta. Softwarové firmy se podle policie domlouvaly na zakázkách a některé jsou obviněné, část z nich dokonce čerstvě tento týden.

Zakázky na železnici
Letos v březnu protikorupční policie obvinila šest lidí a tři firmy kvůli pletichám při veřejných zakázkách Správy železniční dopravní cesty. Jde například o modernizaci trati mezi Trutnovem a Chlumcem.

Trestu uniknou i firmy ze starších kauz

Zákon zmírňující **trestní odpovědnost** vyviní podniky i zpětně

Jakub Pokorný
reportér MF DNES

Firmy, které jsou obviněné například v kauze s bývalým hejtnanem Davidem Rathem, by mohly uniknout trestu. A to vlastně nezamýšleně, mimo-
chodem. Policisté, státní zástupci i soud na ně totiž budou muset - přestože už případ běží - nyní použít čerstvě zmíněný zákon o trestní odpovědnosti právnických osob.

Ač novela prošla Sněmovnou teprve nedávno, musí se používat i pro staré případy. A to přesto, že zákon toto pravidlo výslovně nezmiňuje. Je to princip, který platí v demokratickém trestním právu univerzálně - odpovědnost se vždy posuzuje podle zákona platného v době spáchání skutku, ovšem s jedinou výjimkou - je-li nový zákon příznivější, použije se ten. A to je právě tento případ.

Zákon zmírnila jediná věta: „Právnícká osoba se trestní odpovědností zproští, pokud vynaloží veškeré úsilí, které na ní bylo možno spravedlivě požadovat, aby spáchání protiprávního činu zabránila.“

Změna začne platit začátkem prosince. A podle jejích kritiků může kvůli ní „spadnout pod stůl“ hodně kauz, v nichž jsou obviněny velké firmy a které již nějakou dobu běží.

Ve zmíněné Rathově kauze byla obviněna největší stavební firma Metrostav. Podobně může novinka ovlivnit proces s obviněnou firmou Agrotec z impéria Andreje Babiše či vyšetřování společnosti z kauzy Tesco SW vyšetřovaných za to, že manipulovaly se zakázkami. „Já bych ten zákon přirovnal k další amnestii prezidenta Václava Klause,“ poznamenal včera bývalý detektiv protikorupční policie Leopold Černý, který dnes ve firmě Screening Solutions radí firmám, jak předejít trestnímu stíhání. Diplomatičtěji, ale ve stejném duchu mluví i větší autority.

„Pokud budou mít firmy takhle širokou možnost vyvinut se z trestní odpovědnosti, tak je skutečně namístě, abychom uvažovali trestat je nějak jinak, třeba ve správním řízení. Ten zákon se stal téměř bezzubým. Otázka je, co na to řekne Evropská unie, které jsme se zavázali, že budeme stíhat firmy,“ uvedl včera prezident Unie státních zástupců Zdeněk Matula.

A do třetice nejvyšší státní zástupce. „Tato změna může být vnímána jako komplikace. Podle mého názoru ale nemusí automaticky znamenat zastavení trestního stíhání jednotlivých právnických osob,“ vyjádřil se pro MF DNES nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman. Z politiků patří k největším kritikům zákona senátor Miroslav Antl z ČSSD.

České právo umožňuje obvinít i firmy už několik let, a i když samozřejmě firma na rozdíl od člověka nemůže jít za mříž, svůj význam to má.

Za každou firmou se „schovávají“ její vlastníci, kteří na trestné činnosti mohou vydělat, i když osobně jde k soudu třeba „jen“ manažer, který podváděl, aby společnost dostala zakázku. Proto má trestání firem smysl.

Mimořádně, nejprísnejší trest je zrušení firmy, i když častěji je pokuta nebo zákaz zúčastňovat se veřejných zakázek.

„Jsou známy případy, kdy firma na trestné činnosti jednatelů a svých zástupců profitovala, ale dříve ji nešlo nijak postihnout,“ vysvětluje žalobce Matula.

Spornou větu prosadili do zákona dva poslanci za ČSSD Marie Benešová a Jan Chvojka. Už na jaře za to

sklidili kritiku, ale tehdy to ještě vypadalo, že návrh neprojde.

Jenže prošel a začne platit zrovna ve chvíli, kdy první „velké kauzy“ dorazí na soud. Tam už podle kritiků zákona postačí, aby advokát obžalované firmy prohlásil, že teď nově platí pro klienta příznivější zákon, a soud k tomu musí přihlídnout. A třeba doloží, že firma zavedla etický kodex, má kontrolní oddělení a opravdu dělala všechno pro to, aby selhání svého pracovníka manažera odvrátila.

Benešová si stále za návrhem stojí. „S tím na mě nechodte, to je obehnaná písnička. Vždycky rozhodne výklad soudu. Zákona se obávají jenom někteří státní zástupci jako Zdeněk Matula, Adam Borgula a Lenka Bradáčová,“ reagovala včera.

Poslanec Jan Chvojka argumentuje, že podobnou možnost odmítnout vinu už mají lidé (fyzické osoby) a je logické, že by ji měly mít i firmy.

Pouť zákona napříč parlamentem byla dobrodružná. Pasáž, která pomůže obviněným firmám, vyndal Senát a vrátil zákon do Sněmovny. Norma prošla i odstavcem, podle kterého lze trestat firmy za pomluvu, což je hrozba pro média.

PRO
Marie Benešová

S tím na mě nechodte, to je obehnaná písnička. To, že zákon bude znamenat zastavení velkých kauz, tvrdí jenom někteří státní zástupci jako Matula, Borgula a Bradáčová. Vždycky rozhodne výklad soudu.

PROTI
Zdeněk Matula

Ten zákon se nyní stal téměř bezzubým. Otázka je, co na to řekne Evropská unie, které jsme se zavázali, že budeme stíhat firmy. Za této situace už bychom je asi měli začít trestat nějak jinak, třeba ve správním řízení.

Sobotní teplota zaútočí na rekord, pak už babí léto vystřídá chlad

Bude to asi poslední víkend, o němž si letos bude možné užít teplé a slunečné počasí. A to ještě jen v sobotu. „Až do té doby bude na naše území proudit teplý vzduch od jihozápadu, odpovídající teploty budou vystupovat na 21 až 26 stupňů a není vyloučeno, že na některých místech mohou padat i teplotní rekordy,“ popsal vyhlídku meteorolog Jan Šrámek. Teplé, téměř letní počasí ukončí během neděle studená fronta. Nepřinese sice

příliš silné srážky, ale ochlazení bude citelné. Druhý víkendový den se teploty vyšplhají nejvýše ke dvaceti stupňům, s pokračujícím týdnem to bude ještě o několik čírek méně. Ráno se někde mohou objevit i přízemní mrazíky. Špačci, drozdí, vlaštovky a další stěhovaví ptáci už vědí, že se blíží chladné dny. Začínají se houfovat, nabírají síly a brzy se s Českem rozloučí, aby se vydali na jih.

Foto: Martin Stolař, MAFRA

Povídky o imigrantech míří k Ústavnímu soudu

Artur Janoušek
reportér MF DNES

Provokativními povídkami libereckého soudce Miloše Zbránka se bude muset zabývat Ústavní soud. Za texty, v nichž líčí uprchlíky jako prospěcháře a pracovníky neziskových organizací vykresluje jako parazity, dostal v červnu od kárného senátu Nejvyššího správního soudu důtku. Zbránek s trestem nesouhlasí a podal ústavní stížnost.

„Jsme přesvědčeni, že rozhodnutím soudu došlo k porušení práv klienta, považujeme ho za nesprávné a v rozporu s ústavním pořádkem,“ řekl právník Miroslav Burget, který Zbránka zastupuje.

„Jde nám o svobodu projevu a slova a také chceme upozornit na to, že jsem nikde v povídkách neuváděl, že jsem soudce. Proto jsem nemohl znevážit důstojnost soudcovské funkce a ohrozit důvěru v nezá-

Soudce satirik „Satira musí být kousavá, ne shovívavá a laskavá,“ hájí své povídky o emigrantech soudce Miloš Zbránek. Foto: A. Vavříková, MAFRA

vislost justice,“ doplňuje svého advokáta Zbránek.

Kárný senát posuzoval články „Zpráva o putování do Němce“ a „Dopis dezorientovaného běžence“ publikované na internetu. Podle senátu jsou sice názorově vyhraněné, ale nehlasají žádnou nenávisťnou ideologií, nevyzývají k ničemu nezákonnému.

Zbránek je však soudce, který by měl být zdrženlivější. Nikde sice neuváděl svou funkci, podle předsedy ústeckého krajského soudu Luboše Dörfle, který žalobu podal, je ale pro každého velice snadné spojit si na internetu jméno s funkcí. Dörfel už dříve vyzýval Zbránka, aby se ve svém psaní mírnil. A protože měl za to, že Zbránek jeho výzvu nevyšlehl, podal kárnou žalobu.

Sporné texty jsou podle kárného senátu na samé hranici vkusu a slušnosti. „V některých případech pak tuto hranici překračují,“ zdůvodňuje pokutu jeho předseda Radovan Havelec. Připomněl, že Zbránek

paušálně vykreslil uprchlíky jako prospěcháře a ryzí oportunisty. Lidé z neziskových organizací v jeho perspektivě na pomoci uprchlíkům parazitují.

„Je to satira a satira musí být kousavá, nemůže být shovívavá a laskavá,“ hájil se Zbránek.

Hodnocení kárného senátu považoval za subjektivní. „Podle mého názoru tam ani uprchlíci, ani muslimové pomlouvání nejsou, jsou tam spíše uvedeni jako oběť určitého jednání osob kolem,“ říkal Zbránek.

Se soudcovskou funkcí se pojí řada omezení, nicméně literární, publicistické a umělecké činnosti se soudci věnovat mohou. Nesmí tím však poškozovat justici. Hranice soudcovské etiky nejsou pevně stanoveny, podle předsedy krajského soudu Dörfle by se měly postupně zpřesňovat prostřednictvím podobných rozhodnutí.

Ke zpřesňování teď má přispět i Ústavní soud.

Rozhádání Severočeši.cz vypadli z voleb

ÚSTÍ NAD LABEM Hnutí Severočeši.cz, kteří nyní drží v pětapadesátiletém zastupitelstvu Ústeckého kraje osm mandátů, nebude kandidovat v letošních krajských volbách. Zmocněnkyně hnutí včera na krajském úřadě odvolala všech 55 kandidátů. Hnutí tak pravděpodobně doplatilo na dlouhodobé spory dvou táborů. Poslanec a bývalý předseda Severočešů Bronislav Schwarz řekl, že hnutí se pokusí ještě dnes rozhodnutí zvrátit. Severočeši jsou děle než dva roky rozděleni na lidi kolem podnikatele Jiřího Zelenky a křídlo z Mostu, ve kterém je například František Ryba nebo někdejší náměstkyně mosteckého primátora Hana Jeníčková. Boj uvnitř hnutí skončil u soudu, který v červenci rozhodl, že valná hromada z roku 2014 neplatí. Tím přišel Schwarz o funkci předsedy. Kandidátku do krajských voleb podalo Zelenkovo křídlo. (ČTK)

TUZEMSKÁ VÍNA

25 TOP VÍN ROKU

Už zítra v časopise Víkend Dnes